

ТРИ ЦЕНТИ в З. Д. Америки; П'ЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном.

Тел. „Свобода“: ВРген 4-0807 / 4-0237. Тел. У. Н. Союз: ВРген 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

НАКЛИКАЮТЬ КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД НА ГЕН. ПРОКУРАТОРА

Вашингтон, 30 вересня. — Конгресмен Діан МекДовел, дільний голова комісії неамериканських діячів, оприлюднив вислід допитів комісії над розмірами шпигунства комуністів у користь СРСР. Він стверджує, що Совети дістали в свої руки 89 найбільших тайн, а між ними є відомості про виріб атомової сили, про турбові літаки, про радар, матеріали на виріб гармат, хемічні сполуки, документи в справі закордонної політики з департаменту стейту, винаходи в справі оборони, про нові вибухові матеріали і про розміщення американських легуєнських майданів. На підставі таких розкриттів комісія вийшла була з домаганнями, щоб департамент справедливості поставив в стан обвинувачення винуватців, між ними п'ятеро комуністів, однак генеральний прокуратор Там С. Кларк відмовився це зробити. З огляду на таке рішуче становище конгресмен МекДовел твердить, що генеральний прокуратор повинен бути покликаний до відповідальності за невиконання конституційного обов'язку („Дімітмент“) у конгресі. Крім зазвездання покликати перед суд п'ятерох запідозрених у шпигунстві, МекДовел закликає Кларка це наочною недоладу стилизацію акту обвинувачення 12 комуністичних провідників.

ТРУМАН ПРИПІСУЄ ВЕЛИКОМУ БІЗНЕСОВИ ЗНЕСЕННЯ КОНТРОЛІ ХАРЧІВ

Лувісвил, у стейті Кентокі. — Президент Труман у своїй передвіборчій промові назвав по імені Краєве Товариство Вирішників як організацію великого бізнесу, що призвела до знесення законної контролю харчів після війни. Це товариство тримає під своїм впливом Республіканську партію і тому через неї можуть в Америці прийти наново часи монополії приватного бізнесу, доводив президент.

ВОРЕН КАЖЕ, ЩО РЕЖИМ ТРУМАНА ТРИЩІТЬ

Нью Йорк. — Кандидат на віцепрезидента Злучених Держав з рамені Республіканської партії, Ірл Ворен, сказав у своїй передвіборчій промові в Мангетен Сентер, що Демократична партія не дописала як у внутрішній так і в закордонній політиці і тому адміністрація Трумана „тріщить у своїх поштах рубців, якими зчеплені докупки вольності одиначки при виконанні американських прав“. Ворен не жалував теж колько партії Генрі Волеса за те, що її кандидат створив собі партію „для дискредитування Америки перед тими, що намагаються нищити американські установи“.

ФІЛІА ІДЕ ТЕПЕР ПРОТИ РОСІЇ — АЧЕСОН

Левінгтон, у стейті Мішиген. — Дін Ачесон, колишній підсекретар стейту, заявив, що політична філія звертається тепер проти Росії, однак повоєнна криза може ще довго потривати. Він стверджує, що закордонна політика Америки осягає успіхи, не зважаючи на те, що Росія намагається розбити мир у світі. Радюю на те є тільки об'єднання усіх країн для стримання походу Росії. Ці думки висловив Ачесон у товаристві адвокатів.

Америка не відкличе свого війська з Кореї перед забезпеченням її незалежності

Вашингтон, 30 вересня. — Департамент стейту оприлюднив ноту, вислану перед двома днями до Советів у відповідь на советську ноту з 18 вересня. У своїй ноті Совети повідомляли Америку, що вони відтягають свої війська з північної Кореї з кінцем біжучого року і висловлюють надію, що Злучені Держави відтянуть у тому часі свої війська з південної Кореї. На це відповів департамент стейту, що відкликання армії є злучене з більшою справою, а це зі злукою обох частин і з незалежністю Кореї, а цю справу буде своєчасно розбирати Асамблея Об'єднаних Держав.

Справа Кореї є п'ятою справою на календарі праці Асамблеї О.Д., однак не можна передбачити часу, коли вона піде під наради.

„ГОЛОС АМЕРИКИ“ ПЕРЕЙШОВ ПІД КОНТРОЛЬ УРАДУ

Вашингтон. — З днем 1-го жовтня перейшла програма „Голос Америки“ під контроль департаменту стейту на підставі умови з підприємством Колумбія Продакшн Компані, яке досі цю програму вело. З перебранням програми будуть заведені деякі зміни у передачі програми в різні країни світу. Як тільки властє зкомплетувати персонал, будуть передавати програму в більше мовах, ніж дотепер, між іншими і в українській мові.

Департамент стейту нараховує 2,000,000 радієвих апаратів на землях під советами, через які можна буде пересилати американські новинки до підсоветських громадян. Асистент секр. стейту, Джордж В. Алєн, який відповідає за „Голос Америки“, каже, що Америка досі не доцінювала впливу радієвих програм на населення під Советами.

ОДНАКОВІ ГАЙКИ І ШРУБКИ В АМЕРИЦІ І АНГЛІЇ

Вашингтон. — Між ЗДА й Великобританією заключено умову щодо стандартизації гайок і шрубок у різномірних машинах і промислових виробках. Коли це буде введено, в практиці прийде до великої перемиї при уживанні цивільних і військових предметів в обох країнах. Змагання до заведення такого стандарту йшли під пів століття.

ЧЕХИ ВЖЕ НАСИТИЛИСЯ КОМУНІЗМОМ

Нью Йорк. — Кораблем Квін Мері приїхав домів американський амбасадор до Чехословаччини, Лорєнс А. Стайнгарт. Він розповів кореспондентам настрої чехів після заведення в їхню країну большевицького режиму. „Чехи мали давніше більше демократії ніж який небудь інший нарід в Європі, тому тепер вони негодують на втрату свободи і особистих вольностей“ — сказав амбасадор. „А чеські комуністи, які давніше не знали, що таке комунізм, тепер уже навчилися. Вони працюють тепер 6 днів тижнево замість давніших 5, дістають менше харчів і ними помітують на всі боки“ — виявив Стайнгарт. Він має тепер обняти становище посла в Канаді.

ДІВЧАТА-ВОЯКИ У. П. А. В АМЕРИКАНСЬКІЙ ЗОНІ

Тижневик „Час“ повідомляє з Регенсбургу, що на початку вересня в американську зону Німеччини пошталісто пробилося з України двоє дівчат-воєнок УПА. На днях мали туди приїхати далішні 5 воєнок УПА, в цьому знову дві жінки. Через Чехословаччину тепер має пробиватися в американську зону ще один великий відділ УПА під командою Романа.

ЗААРЕШТУВАЛИ ПРОВІДНИКА ТЕРОРИСТИЧНОЇ ГРУПИ ШТЕРНА

Тель Авів, Ізраїль, 1 жовтня. — В порті Гаїфа вчора ізраїльські власті заарештували Натана Фрідман-Еліна, згодного керівника терористичної групи Штерна, що вбила посередника ОД, графа Бернадотта. Разом з Фрідманом заарештовано теж одного з його головних помічників.

Нова атомової бомба десяти разів сильніша

О.О.Д. ЗНОВУ РОЗГЛЯДАЄ СПРАВУ КОНТРОЛІ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ; СОВЕТИ ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА СТРАШНЕ МАРЕВО АТОМОВОЇ ЗАГРОЗИ.

Париж, 1 жовтня. — Представник Злучених Держав вчора звернувся до ООД, визнаючи до використання опії світу для змушення Кремля погодитися на міжнародну контролю атомової зброї. Перед двома роками в рамках ООД існувала окрема комісія, що обговорювала плян цієї контролі, але через советську опозицію вона наостанці мусіла перервати свою працю і справа залишилася невирішеною. Діло в тому, що з огляду на страшний нищівну силу атомової зброї, Злучені Держави Америки, як єдиний власник атомової зброї, погоджуються віддати її під міжнародну контролю, але тільки в цьому випадку, як ця контрола справді буде забезпечена. Совети виступають проти американського пляну, бо вважають, що він порушує би суверенність поодиноких країн. У висліді, західні демократії рішили передати справу Генеральній Асамблеї з метою, щоб вона заставила Советів респектувати волю більшості та погодитися на міжнародну контролю цієї зброї, що може без решти знищити весь віковий людський дорібок. Дебати почалися в Політичному Комітеті над резолюцією Канади, що домагається піддержки Генеральної Асамблеї для рішень більшості Комісії Атомової Енергії. Канадську резолюцію піддержують ЗДА та інші західні країни. Забираючи голос в перших дебатах, канадський представник ствердив, що ЗДА залишаються даліше єдиним власником таємниці атомової зброї та її самої. Він ствердив, що нова американська атомової бомба має вдесятеро більшу силу, ніж її мала попередня та що Америка своєю атомовою зброєю була б сьогодні в стані цілком знищити людський цивілізацію. Американський представник, Ворен Р. Остин, ствердив, що американський нарід знає, що „тимчасовий монополі“ атомової сили не може гарантувати миру і тому погоджується на міжнародну контролю.

УРЯДОВА ПОЛІТИКА ЩОДО ПАЛЕСТИНИ БЕЗ ПОРОЗУМІННЯ З РЕСПУБЛІКАНЦЯМИ.

Париж, 1 жовтня. — У зв'язку зі заявою секретаря стейту ген. Маршала про американську піддержку пляну Бернадотта щодо Палестини виявляється, що теперішня американська політика під цим оглядом ведеться без порозуміння з Республіканською партією. Своєю заявою ген. Маршал зложив без порозуміння з головним своїм республіканським дорадником, Фостером Долесом, якого вважається кандидатом на секретаря стейту на випадок перебоги республіканців у найближчих виборах. Теж республіканський кандидат на президента, губер. Тамес Дюї не був про це поінформований. З поінформованих джерел заявляють, що Палестина не входить в порозуміння між Демократами і Республіканцями щодо спільної лінії в закордонній політиці. Проте, це ще не означає, що Республіканці з цєю політикою не погоджуються. Виходило б, що в цій справі вони це взагалі не заборили становища.

МОНТГОМЕРІ ШЕФОМ ОБОРОНИ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

Лондон, 1 жовтня. Вчора ввечері тут авторитетно повідомлено, що фільд маршал вайкаунт Монтгомері був обраний першим передсідником т.зв. Постійної Організації Оборони п'ятерох західно-європейських країн, створеної кілька днів тому у висліді нарад міністрів оборони в Парижі. Згадана організація рівняється спільному генеральному штабові договірних країн, імені: Британії, Франції, Бельгії, Голландії і Люксембургу, що минулого року договором в Брюсселі створили військовий союз. У зв'язку з цим новим призначенням, британський уряд звільнив Монтгомері з обов'язків шефа імперіального штабу. Вибір Монтгомері на цей важливий пост був предметом нарад міністрів оборони на останній конференції, при чому французький міністер мав обстоювати думку, щоб власне на цей пост вибрати американця. З поінформованих джерел заявляють, що за заданням Монтгомері буде очолювати плянування та підготунок західно-європейської оборони, але це становище не є рівнозначне з головнокомандуючим на випадок війни. При цьому невдоволено стверджується, що власне на випадок війни головне командування всіми збройними силами має би перебрати американець. Вивиди, що виступили проти призначення на високі становища в спільній обороні, при чому французького генерала Альфонса-П'єрра Жюєна вважається кандидатом на команданта наземних армій. Коментуючи призначення Монтгомері, незалежний „Дейлі Експрес“ лорда Вівербрука думає, що на цей пост найбільше підходив би ген. Айзенгауер, що був у головкомандуючим в Європі під час другої світової війни та якому Монтгомері був підпорядкований. Негайна організація західно-європейської оборони та поіменні призначення на головні командні пости ще більше піднесли воєнні настрої.

МОЖЛИВОСТІ МИРОВОГО ДОГОВОРУ З АВОСТІСЮ

Відень, 1 жовтня. Д-р Карл Грубер, міністер закордонних справ Австрії, який на цьому тижні до Париза, з метою припинити справу мирного договору з його країною. Після наради з австрійським послом в Москві, що в тій підї приїхав до Відня, Грубер вважає, що вигляди на мирний договір тепер кращі, як були раніше та що Москва готова на цей договір погодитися вже хоч би з пропагандивним міркуванням.

ЧЕХИ ПРОГОЛОСИЛИ П'ЯТИРІЧКУ, ПІСЛЯ НЕВДАЧІ З ДВОРІЧКОЮ

Прага, 1 жовтня. Большевицький прерієр Чехословаччини, Антоній Задоточський, ствердив вчора в парламенті, що господарський дворічний плян в цій країні не дав бажаного успіху і парламент ухвалив новий п'ятирічний плян. Його заданням було б розбудувати індустрію та підвищити життєву стопу.

ГЕН. КЛЕЙ ЗАПОВІДАЄ ШВИДКУ ЗЛУКУ ТРЬОХ ЗОН НІМЕЧЧИНИ

Франкфурт над Майном, 1 жовтня. Американський військовий губернатор Німеччини натякнув вчора про можливість злуки всіх трьох західних зон Німеччини вже в найближчих днях. З його заяви виходило б, що плян злуки французької зони з американсько-британською Візією вже розглядається у Вашингтоні і рішення в цій справі може запастися вже протягом найближчих трьох днів. Ген. Клей заповів теж редукцію коштів окупації.

БОЛЬШЕВИЦЬКА П'ЯТА КОЛОНА У ФРАНЦІЇ ЗНОУ СВОЄ СТАНОВИЩЕ

Париж, 1 жовтня. Очолований вишколенням в Москві Морісом Торезом П. К. Компартії у Франції вдав вчора заяву, стверджуючи, що французькі комуністи „ніколи не воюватимуть проти Советського Союзу“, навіть хоч би за це прийшлося їм воювати проти Франції. В заяві гостро осуджується теперішнє рішуче становище західних союзників проти Советського Союзу, зокрема останні їх виступи в цій справі в Генеральній Асамблеї.

БОЛЬШЕВИКИ СТІЛЯЮТЬ В НІМЦІВ

Берлін, 1 жовтня. Вчора тут знову трапився випадок дикої стрілянини одного советського лейтенанта в німців в американському секторі, що легко міг перемінитися в небезпечний міжнародний випадок. Большевицький захав в американську зону мотоциклом та з „гвинтовкою“ через плече, хоча їм гостро заборонено носити зброю в американському секторі. В такому „воєнному вярді“ він рішив відіграти свою німецьку приятельку. Німці швидко повідомили про це американську військову поліцію і як тільки на місці з'явилися два американські „дріпни“ та німецька поліція, большевицький почав насилі стріляти, зранивши одного німця в ногу. Опісля просив пробащення за „турботи“, а американське командування вислало советському гострий протест.

МОЖЛИВОСТІ МИРОВОГО ДОГОВОРУ З АВОСТІСЮ

Відень, 1 жовтня. Д-р Карл Грубер, міністер закордонних справ Австрії, який на цьому тижні до Париза, з метою припинити справу мирного договору з його країною. Після наради з австрійським послом в Москві, що в тій підї приїхав до Відня, Грубер вважає, що вигляди на мирний договір тепер кращі, як були раніше та що Москва готова на цей договір погодитися вже хоч би з пропагандивним міркуванням.

ЧЕХИ ПРОГОЛОСИЛИ П'ЯТИРІЧКУ, ПІСЛЯ НЕВДАЧІ З ДВОРІЧКОЮ

Прага, 1 жовтня. Большевицький прерієр Чехословаччини, Антоній Задоточський, ствердив вчора в парламенті, що господарський дворічний плян в цій країні не дав бажаного успіху і парламент ухвалив новий п'ятирічний плян. Його заданням було б розбудувати індустрію та підвищити життєву стопу.

ГЕН. КЛЕЙ ЗАПОВІДАЄ ШВИДКУ ЗЛУКУ ТРЬОХ ЗОН НІМЕЧЧИНИ

Франкфурт над Майном, 1 жовтня. Американський військовий губернатор Німеччини натякнув вчора про можливість злуки всіх трьох західних зон Німеччини вже в найближчих днях. З його заяви виходило б, що плян злуки французької зони з американсько-британською Візією вже розглядається у Вашингтоні і рішення в цій справі може запастися вже протягом найближчих трьох днів. Ген. Клей заповів теж редукцію коштів окупації.

БОЛЬШЕВИЦЬКА П'ЯТА КОЛОНА У ФРАНЦІЇ ЗНОУ СВОЄ СТАНОВИЩЕ

Париж, 1 жовтня. Очолований вишколенням в Москві Морісом Торезом П. К. Компартії у Франції вдав вчора заяву, стверджуючи, що французькі комуністи „ніколи не воюватимуть проти Советського Союзу“, навіть хоч би за це прийшлося їм воювати проти Франції. В заяві гостро осуджується теперішнє рішуче становище західних союзників проти Советського Союзу, зокрема останні їх виступи в цій справі в Генеральній Асамблеї.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREDPLATA:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00

В Дієрсі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

Число в понеділок (американська частина):	\$2.50	Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	\$2.50
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

Classified Advertising Department, 587—7th Ave., New York 18, N. Y. BRYANT 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПЕРЕД СУДОМ СВІТОВОЇ ОПІНІЇ

Що Росія стала по другій світовій війні ще більшим агресором, ніж ним була нацистська Німеччина, немає ніякої сумніву. Ця агресія така вже нагальна, що її може пізнати та зрозуміти навіть дитина, а не то політик чи дипломат. Інше діло, що з тим фактом роботи, коли хочеться за всяку ціну адекватно мир і оминати нову світову війну.

Злучені Держави та західні потуги, що є від закінчення війни в постійній конфлікті з Москвою з приводу кремлівської агресії, пробували на всі способи діяти з Совецями до якогось порозуміння бодай в справі звільнення Берліна від совєтської блокади. Радикальними тижнями в Москві й в Берліні й не договорились до нічого путнього. Залишився ще тільки один вихід: Предложити цілу справу Об'єднаним Державам.

Це зроблено й Злучені Держави, Велика Британія та Франція внесли ідентичні ноти до Ради Безпеки Об'єднаних Держав. Вони обвинувачують Совєтський Союз в тому, що його блокада Берліна стала загрозою міжнародного миру і безпеки. Як члени Об'єднаних Держав, ці потуги були зобов'язані так поступити і шукати таким способом такої мирної полагоди конфлікту, яка не порушила б міжнародного миру, безпеки і справедливості. Таке наказує стаття 2 Чартеру Організації Об'єднаних Держав.

У своїх нотах і долучених до них документах демократичні потуги характеризували поведінку Совєтів як ломання договорів і невиконання перебранних зобов'язань. Вони вказали на незаконні методи, яких Совєти вживають, намагаючись так ослабити свої політичні цілі, яких не можуть досягти мирним шляхом.

Ця справа опинилася тепер в Раді Безпеки Об'єднаних Держав. Що з нею там станеться, не трудно передбачити. Демократичні потуги матимуть цілком певно за собою більшість, яка признає слушність їхнім обвинуваченням, але що з того, коли совєтське вето все загаломус і Рада Безпеки не зможе нічого вирішити. Тому цілком слушно підносились голося, чому не предложено цього спершу Асамблеї О.Д., де бодай була б над цю справою дискусія і світ міг би дізнатись дещо більше про совєтські методи. Видно, що були якісь поважні аргументи за це, щоб щераз самі „великани“ про це поговорили, поки справа опиниться перед ширшим форумом.

Демократія, як бачимо, поступають дуже обережно й дають Москві за кожним разом нову нагоду для мирної полагоди конфлікту, спричиненої її агресією. Чи Совєти ще й цю нагоду злегковажать, покине не знати. Можна тільки заключити з минулого й твердити, що вони не змінять своєї дотеперішньої тактики, а своїм вето вб'ють цілу справу в Раді Безпеки. Тоді прийде черга на Асамблею, яка вправді не рішає, але зате може висказати свою опінію, чи Росія є справді агресором та що треба зробити в справі блокади Берліна.

Опінія Асамблеї О.Д. була б вказівкою, як повинна би поступити Рада Безпеки. Практично ця опінія без значення, бо Совєти через своє вето не дозволять на ніяке рішення Ради Безпеки, звернене проти них. Проте моральне значення осуду Москви хоч би тільки самою Асамблеєю є велике й далекосягнє. Росія стала б агресором, навіть коли б Рада Безпеки її такою формально не визнала через совєтське вето, а це знов мало б велике значення на випадок нової війни.

Допомогова акція і нова українська імміграція

З ухваленням в Конгресі окремого закону про допущення з Європи до ЗДА 205.000 воєнних втікачів і т. зв. переміщених осіб та зкінсвою вже підготовкою до переведення цього закону в життя, допомогою акція американських українців, ведена і керована її центральним Злученим Українським Американським Допомогив Комітетом та його місією в Європі, увійшла в свою рішальну фазу. Під цим оглядом досліди можна б сказати, що „тепер або ніколи“. Або тепер допоможемо нашим братам на скитанні в Європі та гідно завершимо це благородне виявлення нашого кровного зв'язку та наших американських ідеалів допомоги кожному, хто цієї допомоги потребує, або стягнемо на себе зневагу за прогайнування цієї великої нагоди та за залишення на призволяще понад сто тисяч наших рідних і справді вже до краю нездолених братів. Пам'ятаючи про всі інші наші власні громадські потреби та про необхідність допомоги українській справі в цілості, ми всі свої зусилля мусимо насамперед сконцентрувати власне на рятунок українських скитальників, вже хоч би з тої простої причини, що це є справа термінова.

Допомогова акція мусить тепер прибрати якнайширші розміри і на ній ми рішучо мусимо зосередити всю нашу увагу. Всілякі застереження, здогади і міркування та побажання треба відкласти на тоді, як на це прийде час та як буде задовільно розв'язана головна проблема нашої допомогової акції. На це тепер немає часу, бо справа така справді „горяча“. При цьому завжди треба мати на увазі, що всі вороги не тільки українських скитальників, але й українського народу взагалі та справи українського визволення докладають усіх зусиль та користуються найхитрішими і найпошлюбнішими засобами, щоб цю благородну акцію американських українців якнай швидше перервати, то бодай послабити. На ці ворожі намагання часом лояються несвідомі поодинокі наші громадяни та мимоволі до неї якнебудь прилучаються, теж несвідомо та часом навіть в добрій думці і вірі. Проте, це справи не змінє і цим часто завдається велика шкода допомоговій акції.

Фактом є, що всіляку свідому і несвідому шкодищю роботу проти допомогової акції тепер якнебудь зв'язується з „прикладом“ з тих нових іммігрантів, яким вже пощастило дістатися до Америки. Тому теж необхідно на цю тему о-

кремо забрати голос. Перш усього, на підставі дотеперішнього досвіду та на підставі вже численних прикладів з різних громад є всі причини твердити, що нова українська імміграція в Америці в цілій своїй масі рішучо виправдує ті надії, які на неї покладалося як на нових членів нашої американсько-української громади, як теж на нових кандидатів на майбутніх громадян нашої країни. Ми стверджуємо, що досі не було жодних не тільки серйозних, але й взагалі будь-яких суттєвих нарікань, чи закидів з американського боку. Вони як при праці, так і дома та в громаді намагаються якнайшвидше і якнайосновніше достосуватися до місцевих обставин і їм це безсумнівно щастить. Це стверджує теж офіційна голова ЗУАДКомітету в своєму докладі на недавній конвенції Ліги Української Молоді в Акрон. Далше, фактом є, що вся ця нова імміграція в своїй масі виявляє велику трудолюбність, бере кожну працю, яка їй трапляється та виконує її з великою солідністю, зобуваючи собі загальне признання як серед працевластів, так і серед своїх друзів-робітників.

Як іде про становище нової імміграції в нашому громадському житті, вона в своїй масі без сумніву виказує цілком задовільну тенденцію повніш включитися в існуючі форми та поширювати і доповнювати їх своїми вартостями. Ми бачимо це по доводу вже реєстрі цих нових іммігрантів інших організацій, ми бачимо, вже не малі наслідки їхньої праці і співпраці по наших громадах, ми бачимо це до слів на кожному кроці нашої громадської життя. Ясно, що в поодиноких випадках трапляються ще другорядні непорозуміння та переступи, що є цілком зрозумілим, але брати до уваги, що тут зустрічаються хоча і брати, то з двома цілком окремими світами. Проте, навіть і в цих дрібних та нечисленних випадках можна додати майже виключно добру волю та тенденцію і ці справи налагодити. Це є твердження, базовані на безперечних фактах та спостереженнях. До цих висновків може прийти і без сумніву раніше, чи пізніше прийде кожний, хто вміє спостерігати цілість справ та очі кожно не засліплений перепадами і вуха якого відкриті підшепти та слетні.

Ясно, що нова імміграція це не тільки самі ангели, як ними не є теж цілі американсько-українська громада. Тут і там

можуть траплятись винятки, але їх власне за винятки треба брати і в кожному разі не можна узагальнювати. З другого боку, навіть в немилых і нетактовних в нашому розумінні проявах завжди треба насамперед пошукати за причиною і цілію, тоді і це покажеться нам в іншому світлі. Це саме, очевидно, відноситься і до імміграції у відношенні до старої громади. Але стверджуємо, що власне до старої нашої громади треба ставити під цим оглядом більш вимоги і вона насамперед мусить на це зв'язатися. До нової імміграції, виснаженої фізично і в багатьох випадках розбитої нервово цілим пеклом переживань під час війни і ворожих окупацій а опісля по таборах на скитанні, треба мати і виявити максимум зрозуміння. Власне це і далше наше справді батьківське ставлення до них, допоможе їм швидше здобути захитану на скитальщині рівновагу та бути собою. Вони ж такої самої глини зіплені, як і ми, в їх жилах пливе така сама кров, як і в наших, вони такі самі як ми і такими самими вони будуть. Їм потрібно тільки часу, щоб „вжитися“ в наші обставини, а вже на підставі досвіду можна твердити, що на це їм потрібно напевно не більше, якщо не менше часу, як було потрібно старій імміграції.

До цих міркувань ми маємо окрему безпосередню причину. Від деякого часу в Нью-Йорку, Філадельфії та інших місцевостях в поодиноких випадках багато говорено про те, мовляв представник ЗУАД Комітету в Європі, адв. Р. Смука, мав дуже негативно висловитися про нову українську імміграцію в ЗДА. До слова додано слово й загальна вразливисть, чи краще перефразувати нової імміграції до таких справ виявилася в тому, що створено цілу „історію“ і навіть заповідалося відповідну „акцію“ у зв'язку з цим. Тільки перед кількома днями наша редакція одержала європейську „Українську Трибуну“, в якій ця заява адв. Смука була надрукована. Єдина можливість припинити далше справді „валкування“ цілої справи, є — передати дослівний текст того, що сказав адв. Смука та справу всебічно висвітлити громадським порядком сторінок преси. У висліді — ці твердження адв. Смука й передруковано з „У. Трибуни“ в цьому щоденнику. Перш за все, ці твердження далеко не такі, як вони виглядали в „усних передачах“. Друге, адв. Смука — як що він справді так сказав — допустився по нашій думці помилок, що один, чи другий відірваний випадок узагальнив та поширив на всю нову імміграцію. По нашому, це не відповідає дійсності і адв. Смука під цим оглядом помилився, що йому вільно, як і

Чи буде війна зі Совецями?

Найважливіше питання, яке нині можна всюди почути, це питання: Буде, чи не буде війна з Совецями? Відповіді на це шукать настирливо ватиштонські кореспонденти великих американських і світових газет. Вони, засягнувши усіх можливих інформацій, так представляють цю справу:

Підчас теперішнього напруження у відносинах Росії й Західного світу виявляється дві загальні оцінки положення. Одна це не справжня оцінка, а тільки знак, по яким можна оцінювати труднощі відповіді на питання можливості війни з Совецями. Найбільш поінформованою людиною і компетентною дати відповідь на те, чи буде війна з Совецями, є американський амбасадор до Москви, Волтер Бедел Смит. Коли його запитали кореспонденти про можливість війни з Росією, він інстинктивно відповів: „Це заглибока справа для мене“. Коли йде про конкретні відповіді, то багато дипломатів у столиці обстоюють тільки таку думку, що війна не прийде швидко. Друга, більша загальна думка така, що Росія не забереться з Організації Об'єднаних Держав наслідком

вільно помилятись кожному з нас. Але помилики треба визнавати і треба робити це загально-прийнятим громадським порядком, доказами протилежного та у загально-прийнятих формах. Проте, ми цілком розуміємо схвилювання одного чи другого нового іммігранта і не є виключене, що в такій самій обставині ми теж на свій лад хвилювалися б. Важливе тільки одне: щоб в усіх таких і подібних справах не „переступати межі“, не узагальнювати їх, ставитись до них критично під кожним оглядом та самому не дати себе поривати злою волею, приписуючи її другому. Тільки такий підхід і таке ставлення кожної справи може спричинитися до її вяснення на користь загалу.

Ми згадуємо про цей випадок тільки мимоходом і для прикладу, щоб другорядним справам приділяти теж другорядну увагу і завжди тільки під кутом цілості справ та загального добра в найширшому розумінні тфго слова. Цим загалом добром і цю найбільш пекучою у нас загальною справою є необхідність змобілізувати всі наші сили і всі наші засоби на рятунок маси українських скитальників, що їх — як це підкреслив адв. Р. Смука під час свого останнього побути в ЗДА — можемо врятувати або негайно, вже, або наш рятунок може прийти запізно.

обвинувачення її перед цю світовою установою в зломанні миру хоч би тільки блокадою Берліна.

Проте, чи хто вірить, що не буде війни з Росією в недалекому майбутньому, чи в те, що Росія не покине Об'єднаних Держав, воно суті проблеми не змінє. Опінія відповідальних чинників така, що Росія має свою цілі на оці і все, що вона робить, це тільки одна ланка в цілому ланцюгу її дій. Вона має складену далекосяжну програму і постійно прямує до її виконання. Без огляду на те, перішню кризу з Берліном Совєти будуть прямувати до своєї цілі так, як вони йшли до неї в минулому. Коли йде про страх перед Росією, то він не має причини бути більшим або меншим ніж був в минулому. Тому населення Америки не має причини бути спеціально стурбоване найновішими випадками. Воно може тільки сказати собі, що раз треба рішитися на якусь американську тактику супроти Росії. Коли ми її не вирішимо, то відношення Америки до Росії буде все питанням життя або смерті для Америки, як нації і як представниці Західної цивілізації.

Те, що тепер Росія робить у Берліні, тільки вясняє її тактику. Це тільки один випадок, який пригадає її повну стратегію. Совєтська тактика в Берліні обіймає цілу сітку різних діянь. Отже є тут несподіванка і напруження; є „війна нервів“, є заключення умови і не дотримання її, є накладання на Америку величезних грошевих витрат; є насилля, яке одначе не може підходити під кваліфікацію воєнних нападів з боку Росії, ані не може спонукати Америку до відплати воєнними діями.

Такої тактики вживають Совєти по всіх усядах. До совєтської стратегії треба ще додати далше втримування повного хаосу і творення нового хаосу при допомозі нових конспірацій та інфільтрації комунізму в чужинні країни, в уряди, робітничі юнії й різні інші „важливі“ установи.

З отих прикладів совєтської стратегії не важко відгадати, що діється в умах кремлівських диктаторів. Вони не мають на думці починати справжню війну. Їхня тактика під сучасну пору це нищення противника без війни. Тому вони пильно слідкують за всім, що робить Америка й Західний світ для своєї оборони. Вони добре передумують значення Плану Маршала для відбудови Європи з метою ставити опір комуністам в кожній країні. Вони теж доцінюють поведінку Америки при уділюванні мілітарної допомоги різним державам, а з окрема розбудову мілітарної сили в самій Америці.

Усе те передумують Совєти в своїй голові і застановляють над тим, чи все те є вистачальне для сплнення їх у поході на опанування світу. Вони роздумують над тим, чи американський уряд витримає у своїй постанові і чи американський нарід не заломиться морально під тими тягарями.

Але й мілітарна справа є теж предметом широких роздумувань совєтських диктаторів. Вони розуміють, що для стріляної війни треба вибрати „найбільш пригожий момент“. Це є такий момент, який, на думку Совєтів, дає їм можливість віднести перемогу на випадок, коли Америка вже буде з свого боку якось озброєна. Коли Західний світ буде економічно відбудований, а збройні сили ще не дорівнують збройним силам Совєтів, саме тоді буде „найбільше пригожий момент“ для Совєтів напасти на Західний світ,

(Докінчення на стор. 3-ій).

3. Левинський.

ДУХОВІСТЬ ДРАГОМАНОВА

У виданих споминах Кузьми Котова, який був свідком цих дебат (Записки Земельовича, вид. ДВУ, 1925) зазначено тодішні тези Драгоманова так: „Не розходяться у деталях із руськими революціонерами, М. П. Драгоманів однак дорікав їм за централізм і непошанування прав недержавних народів Росії. Пробування в Західній Європі як не можна більше скріпило в нім переконання, що інтернаціоналізм це найкраща підстава для автономних змагань, і що всяка наукова та політична діяльність повинна спиратися на інтернаціональні підвалини. Що ж до України, то Михайло Пет-

рович говорив, що вона може добитися свободи тільки в союзі з іншими народами та країнами Росії, дорогою федералізму, а не сепаратизму. Драгоманів думав також, що програма Лаврова і програма Бакуніна ще передчасні для Росії, бо там перш за все треба долати політичну волю. Але більшість цюрихської молоді не поділяла цих думок. (М. Грушевський „Місія Драгоманова“, ст. 13).

М. Грушевський каже у своїй праці, що Драгоманів значно перебільшував у пізніших своїх споминах свою відпорність супроти обох революційних народницьких течій та

що його позиція була в децимі посередня між лавристів і бакуністів. Він констатує, що „від цюрихської конференції з Зібєром і Подолинським починається у Драгоманова нахил до соціалізму як чергової справи для української інтелігенції“. (Там же, ст. 19). Грушевський приймає теж за факт, що Драгоманів, вертаючи в переїзді до Києва через Відень, зустрівся тут з Подолинським і Терлецьким, і що всі вони разом „дуже живо обговорювали справу революційного, всеукраїнського видавництва, себто справу „українського Впереду“, якого завданням було протиставити український інтернаціоналізм великоруському централізму і правки до російського соціалізму“. (Там же, ст. 13 і 14).

Такий переверот, можна сказати доконався в думках Драгоманова під впливом його побути за кордоном.

Ясно, що по своєму поворо-

ті до Києва він цілком іншими очима поглянув на київські обставини ніж раніше. Про це пише він у своїй автобіографії так: „У Києві я застав чималий рух серед українців. Старші (по більшій частині учителі гімназій) чинили зерно нововідкритого „Юго-Західного Геог. Общества“. Молоді ж студенти збирались у кружки і працювали над словарем, подумували і про популярні книжки. Та не, подібалося мені у київських українофілів чимало дечого. Вперше, уступчивість офіційному світові і залишення до консервативних кругів, а в молоді навіть ворожість до радикалів, як тоді звали соціалістів. Замість велика відсталість від європейських ідей наукових і політичних і претенсія, рішати всі справи національним духом, як у московських словянофілів. На мое диво, студенти українського гуртка, навіть більш спосібні й учені, не знали чужих мов і через те, вва-

жаючи себе самостійними від московської цивілізації дійсно не могли станути вище неї... Усе те здавалось мені тим більше ненормальним, що, по моему, найбільша частина національних ознак України від Москви пояснюється тим, що Україна до XVIII. ст. була більш зв'язана із Західною Європою, і хоч з задержками, та все таки йшла вкупі з Західною Європою в суспільному й культурному прогресі. Пробуток в Європі до решти переконав мене, що власне європеїзм, себто космополітизм, який не відкидає частини національних варіантів загальних ідей і форм — і є найкраща основа для українських автономних змагань, і що тепер усяка наука, як і політична діяльність мусить бути основана на інтернаціональному фундаменті.

Цю гадку проводив я у своїх університетських лекціях, рефератах і дебатах географічного товариства, в статтях і розмовах із молодіжю — ро-

зуміється, в кожній сфері відповідним для неї способом... До політичної агітації я зпочатку мішався мало, занятий науковою працею і галицькими справами та ділами. Стрічаючись із молодіжжю радикального й українського напрямку, я завісиди говорив, що не розумію їх розділу, бо ж в обставинах України „здесь плохой тот українофіл, который не стал радикалом, а плохой тот радикал который не стал украинцем“. (Там же, ст. 14-5).

Як бачимо, Драгоманів вихав за кордон українським культурником, а повернувшись до Києва українським соціалістичним народником. Так найкраще можна схарактеризувати еволюцію в духовності Драгоманова, що доконалась у нього за час його побути в Західній Європі.

(Дальше буде).

Чи Ви вже вписали своїх дітей до У. Н. Союзу? Коли ні,

ДОПОМОЖІТЬ „СВОБОДІ“ ДОПОМАГАТИ ВАМ!

ЖОВТЕНЬ—місяць добровільних доплат до передплати „Свободи“. Виконайте ваш обов'язок і вишліть негайно вашу добровільну доплату до передплати „Свободи“, щоб вона могла виконувати обов'язки своєї відданої служби народові, громаді і вам самим.

о. П. Корсунівський.

30-ліття Відкриття Першого Українського Університету у Києві (Спогади учасника).

Ще в часах революції, осінню 1917-го року, був організований проф. Ганицьким „Український Вільний Університет“, який був предтечою Державного. Про те, щоб зупинити старий київський університет св. Володимира, в той час не могло бути й мови — він був в руках російської професури, а на його чолі стояв явний чорносотенний ректор, великий українофоб.

В ті часи українське життя на всіх його ділянках кипіло полум'ям. Вільний університет заповнявся тисячами студентів. Повстало питання обернути його в Державний. Опанування Києва більшовиками в кінці січня 1918-го року припинило на деякий час цю працю. Відновилася вона після вигнання їх з України. Продовжувалася вона і після гетьманського перевороту. Багато було перешкод з боку всяких російських елементів, які знайшли собі притулок в Україні, головним в Києві, від переслідування більшовиків, але мусіли примиритися з вимогами українського загалу, на де який час. Такі „риби“, як Пуришківич, Мілюков, Савенко та інші „зубри“ зі „скрежетом зубовим“ нападали на „німецьку видумку“ — Україну, на ту саму Україну, котра рятувала їхнє життя. Яка була боротьба і як дійшло до того, що Український Державний Університет таки був заснований в Києві, а потім і другий в Кам'янці-Подільському старанням проф. І. Огієнка, — це не є темою цієї статті. Про це більш компетентні люди скажуть. Я лише хочу оповісти про цікаві речі, яких свідком я сам був, коли приймав участь у посвяченні університету.

В моїй парохії, настоятелем котрої був протоієрей (пізніше Митрополит Київський і всієї України) о. Василь Липківський, був так званий „Кадетський Гай“ (в ньому містився кадетський корпус). В часі війни в цьому гаю побудовані були ще дві військові школи: піхотна і артилерійська. Кожна із себе уявляла цілі містечка. Забудови були, як то кажуть, зладжені по останньому слову техніки.

Одну з цих шкіл, а саме артилерійську, більше розбудовано, обернуто в Університет, відкриття котрого призначено на 6. жовтня, 1918 року, — за всіма релігійними обходами. Мав бути відправлений урочистий молебень з водосвяттям і кропленням св. Водою всіх університетських забудов, а потім відкриття університету самим Гетьманом.

Насамперед до відправи були запрошені ми з о. Липківським, бо ж це дітята в нашій парохії. Виринуло питання, хто буде з архієпископом очолювати релігійну церемонію. Здавалося б, що мав би довершити посвячення сам Митрополит. Але ним був не хто інший, а найбільший „україножер“ між російськими архієреями Антоній Храповицький з титулом „Митрополита Київського і Галицького“. Він під гетьманською владою був „обраний“ на

митрополію всією чорносотенною зграєю, яка тоді заповняла Київ та всю Україну, і нас, українців, навіть переслідувало. Ще кілька днів назад у Храмове Свято (Різдво Божої Матері) у Св. Софії він, м. Антоній викрикував на проповідь, що „ніякої такої України нет — єто видумка немців“. Деякі священники пішли тоді до гетьмана із скаргою на ці викрики, які не мусіли б мати місця в найбільшій святині Української Держави, але з цього нічого не вийшло.

З чотирьох єпископів-вікаріїв був один, що визнавав себе українцем. Це був єпископ Уманський Дмитро Вербицький, родом з Полтавщини, але занато був переслідуваний тим „монашим послушанієм“ і не спосібний був на якийсь самостійний крок.

Все ж вирішено було запросити його довершити посвячення університету.

Мені призначено протодияконувати. Лежу „в вогні“, хорий на „еспанку“ (це ж знаменитий 1918-й рік, коли вона по цілій світі бушувала) та вирішив: що буде — то буде, але учасником такого українського свята мушу бути. Хоч і о. Липківський відмовляв мене, коли приїхали за нами, але я, „апертний хахол“, таки поїхав.

В найбільшій університетській залі було все приготовано для відправи на помісті під чоловічу стіною. Тисячі студентів та студенток наповнюють і залу і суміжні менші зал-авдіторії. Сходяться й священники-українці — щось з десяти всього... Це в Києві! Надіждити єп. Дмитро. Підходять до нього о. В. Липківський, як парох, з євангелією в українській мові, яку я захопив з дому, і каже йому, що на відкриття українського університету належить, аби й він, єпископ, прочитав євангелію в рідній мові. Єпископ зніяковів. „М... м...“ — каже, я не можу того зробити без благословіння митрополита!... (Він добре памятав, що Антоній завжди називав українську мову „базарною“).

— То ви, Владикко, й до виходу не ходите без благословіння митрополита?! — кинув йому вкінці здеревований о. Липківський.

Я слухаю що „розмову“ тай думаю, як же тепер мені бути? Справа в тому, що мені, як протодиякону, припадає виглошувати і екстєні і многолітства, при цьому треба поминати „патріарха Московського і всея Русі“. На цілу Україну, може з поодиначними винятками, ми з о. Липківським ніколи в своїй церкві не поминали „патріарха“, а тут в со-служінню з єпископом мусів би поминати, а знаю, що в мене „язык не повернется“ на таке...

Близнула в голову думка порадитися із ректором університету, а ним був мій товариш по духовній школі Сушицький, а проректором також товариш друг Ф. Швець. Йду до них і зустрічаю обох на коритарі. Пояснюю своє становище й

кажу, щоб вони, як зверхники університету, наказали мені, щоб в цих мурах не чути було нічого „московського“.

— Ти так і скажи єпископові, що це є наше розпорядження, — додали вони мені. — Отже не згадуй патріарха.

Підхожу до єп. Дмитра й переказую йому розпорядження ректора й проректора:

— Та як же так? — хвилюється Владика. — Та... та... — тай замовк і скорбним лицем. Аж тут після мене підходить до нього о. Іван Петрушевський, який мав виконувати служіння другого диякона на малій екстєні та читати Апостола, тай каже єпископові:

— Хоч Ви Владико й відмовились виглошати Євангелію по українськи, але я таки буду читати Апостола в рідній мові.

— Та... та... що ж це таке? — нервово каже єпископ, — той причепився з євангелією, той відмовляється поминати патріарха, цей з Апостолом?...

Це ж цілий бунт... Е... — махнув рукою — робіть, як хочете...

Ми пішли облачатися в ризи й почали після цього відправу, о. Липківський ще раз перед читанням євангелії тицьнув йому українську євангелію, але він одхилив її рукою.

Знаменито співав славний студентський хор під орудою Кошця. По скінченню водосвяття єпископ та священники розійшлися по всіх забудовах, окроплюючи їх св. Водою.

Чекують прибуття гетьмана. На підвищенню, де була відправа ставився довгий стіл, накритий червоним сукном для президії й почесних гостей.

Перші ряди крісел займають міністри гетьманського уряду на чолі з прем'єром Лизогубом. Вважає, що міністер землеробства Колокольніков з'явився в уніформі царських міністрів, розшитих на всі грудні срібними візерунками. Далі за ними ректори та професори вищих російських шкіл в Києві. А далі представники організації і студенти.

Президія займає свої місця. Ось входить і митрополит Антоній і займає місце за президентським столом з правого краю. Слідом за ним входить гетьман Павло Скоропадський. Явно, що так було умовлено. На посвячення вони обоє не прибули...

При виході до залі, гетьмана хор, а за ним і публіка заспівали: „Ще не вмерла Україна“.

Гетьман був у уніформі кубанських козаків, довгий чорний чумарці з срібними патронами в кишенях на грудях, на котрих красувався й царський орден Св. Юрія „За Хоробрість“. За ним слідував його ад'ютант з Полтавської-Острини в мальовничому козацькому убранні. По скінченню гимну, ад'ютант подав гетьмаові грамоту на відкриття університету, яку він перечитав перед стоячою публікою і передав ректорові Сушицькому. Хор Кошця проспівав традиційний студентський гимн „Гавдеamus igitur“ і гетьман зараз же вийшов із залі.

Почалися промови. Коротке слово сказав ректор і передав проректорові Ф. Швецю обов'язок щодо поклонання інших промовців.

Митр. Антоній сподівався, що його першого покинуть до слова, але проф. Швець почав викликати свідок людей. Видно було, як Антоній чим далі, тим більше нерву-

вався, що його обминають. Почав вже щось говорити суцільно, а той переказує Швецеві, але цей не звертає уваги. Промови міністрів та ректорів російських вищих шкіл не викликали якогось воодушевлення в публіці, майже не було оплесків. Перші оплески одержав кооператор Х. Барановський, але коли викликаного голову Українського Народного Союзу, котрий недавно був заснований для протидіянню російським впливам в Україні, — В. Винниченка — в залі вибухла така буря оплесків та вигуків „Слава!“, що її сміло було назвати „гробинною ніччю“.

Я сидів під стіною з боку міністрів і спостерігав як у них кривилися при цьому обличчя.

Кінець промови Винниченка (тоді ще не такого, яким він став потім!) ознаменувався такою ж (демонстративною) бурею.

Аж після того представлено було слово митр. Антонієві. Під час його промови була теж буря, але „тиліжнього характеру“.

В своїй промові, яка була переливанням з пустаго в порожнє, так собі, аби щось сказати „для гідності“, він висловився: „вот, кагда я был єпископом Холмским і жил в Варшаве, то ко мне заходили часто і студенти-малороси...“ Наче електрична іскра пролинула присутних, особливо студентства. Загуркотило в залі, як перед виметтисом.

— Да, да, вбачте, я хател сказати: українцѣ, — продовжує далі так само ні те, ні се. І знову: „вони очень хороший народ, как я узнал в Харькове, еті малороси...“

Тут вже вибух правдивий землетрус. Крики: Ганьба! Геть! Геть звідціль! Це тобі Україна, а не Малоросія! і т. і. Видно було рухи, спрямовані на те, щоб кинутись до президійного столу й... Бог його знає, що могло створитись... Але Антоній вимів піднесу образ Ахтирської Божої Матері, яку він вивіз з Харківщини, і почав благословляти цим образом всіх присутних. І це його спасло.

Розпадене образом, яку ки-нув вдуге Антоній, гаряче юнацтво-студентство перед Божою Матір'ю почало заспокоюватися. Антоній знову, трошки зблідлий, вибачився і промовив, що він, як митрополит Київський і Галицький, благословляє університет цим чудотворним образом Божої Матері і дарує його університетові. Явно було, що могла виникнути акція, яка могла закінчитися дуже сумно, але релігійні почуття, навіть серед палкої молоді, опанували нею і не довели до гіршого.

Митр. Антоній зараз же залишив зібрання, а за ним і гетьманські міністри.

Були ще промови, які внесли спокій на урочистий „настрій“, бо ж радість була велика: Відкрився перший український університет в світому для всіх українців Києві.

Посиланте скитальцям часописи!

Від 3-ох років діє в західній Німеччині в таборах українських скитальців організація Українська Імка-Івка, що нараховує 32 низових осередків. З тих осередків маємо 16 в американській, 14 у британській та 2 у французькій окупованих зонах Німеччини. Для керування діяльністю цілої організації існує Головна Управа Української Імки — Івка, що має осідок в місті Регенсбург, де приміщений найбільший табір українських скитальців.

Українська Імка-Івка за допомогою своїх 32 осередків заступає український народ у світовій організації Імка-Івка та головним чином веде культурно-просвітну й допомогову діяльність серед українських скитальців. Основою нашої роботи являються Клуби Української Імки-Івка, де є влаштовані читальні, бібліотеки, ведуться курси чужих мов та професійний вишкіл. Наші клуби є відкриті для всього громадянства (теж не-членів Імки-Івка), що користується безплатно з усіх видів діяльності нашої організації. Зокрема для молоді ведемо широку тіловиховну-спортову діяльність.

Українська Імка-Івка зі своїх дуже скромних фондів купує для читальні книжки й пресу, але здобути „заоксаєнську пресу“ для українських скитальців не дозволяє нам бюджет.

Головна Управа звертається із проханням від імени наших організаційних осередків та всіх українських скитальців із гарячим проханням прислати для читальні й клубів примірники американсько-українських часописів та видань і тим чином допомогти культурній діяльності, що спрямована в ці-

ЧИ БУДЕ ВІЙНА ЗІ СОВЕТАМИ?

(Докінчення зі стор. 2-гої)

знищити рештки доброту і поширити комунізм у всіх країнах світу. Отже „найбільше пригожий момент“ до війни для Советів прийде тоді, коли Америка буде на викидні своїх оборонних планів, але ще не буде цілковито готова до війни.

Серед ватингтонських спостерегачів панує думка, що Росія не вважає Америку готовою до війни. Чи так є, буде можна пізнати з того, чи Совети зроблять уже тепер якісь нове потягнення в агресивній тактиці, чи може його відложити до іншого часу.

Совети мусять теж рахуватися з положенням по „своєму“ боці. В недавню минулому вони ждали на перемогу комунізму в Італії і Франції. Коли це невадалося, треба було ждати на інший момент. Тепер Тіто набавив Москві нового клопоту й тому вона мусить знову відкласти одверту розправу з Заходом.

Та це тільки тактика, а не зміна планів. План в Росії один: Заволодіти над світом, як це ствердив губернатор Дюї у своїй передвиборчій промові. Якраз тому, що Дюї є добре поінформований про світові справи, він у негативний спосіб пригадав на змагання людства, недопустити до поневолення світу Росією.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“

Жертви, надіслані на цю ціль, ян теж добровільну доплату до передплати „Свободи“, потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 2.

Персонал „Свободи“ і У. Н. Союзу.	Жертва-доплата:
Жертва-доплата:	
Д-р Лука Мишута	\$10.00
Д-р Семен Демичук	5.00
Антін Драган	10.00
Степан Шумейко	5.00
Йосифина Гібонс	2.00
Лідія Юрків	2.00
Стефан Гладкий	10.00
Стефан Шимон	2.00
Волод. Кушнір	2.00
Дмитро Кравець	5.00
Яків Кулинич	5.00

Жертва-доплата:	
Евген Парницький	5.00
Теодор Гіль	2.00
Іван Левницький	2.00
Дмитро Кусей	1.00
Меланія Мілянчик	2.00
Theodore Lutwiniak	1.00
Ольга Машелюх	2.00
Марія Бойчук	2.00
Даніло Сабодян	2.00
Catherine Magura	2.00
Stella Ryan	2.00
Olga Michaelson	2.00
Надія Кухнір	1.00
Stephen Kurlak	2.00

лему для українських скитальців.

Ваша ласкава допомога в тому напрямі прийшла б саме в найважчий момент, коли грошова реформа в Німеччині, загальне безробіття серед скитальців та теж велике обмеження в допомозі IPO в культурно-освітній діяльності відбилося страшенно так, що тепер рідко хто зі скитальців мо-

же дозволити собі купити якийсь часопис. Тому теж уживані-прочитані часописи й книжки американських видань мають для культурної діяльності серед скитальців незвичайно важне значення.

Слати на таку адресу:
EXECUTIVE COMMITTEE
OF UKRAINIAN YMCA/YWCA
Ukr. DP — Camp Ganhofersiedlung
Regensburg (Bavaria), Germany

КОЖНИЙ СВІДОМІЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІСЬКИЙ
УКРАЇНЕЦЬ ПОМИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

Вже можна замовляти Календар У. Н. Союзу на 1949 рік.

В наступному 1949 році припадає 55-та річниця в дня за-ложення Українського Народного Союзу. З цієї нагоди Головний Уряд У.Н.С. рішив видати ювілейний Календар-довідник У. Н. Союзу на 1949 рік, що крім звичайних календарних матеріалів матиме теж основні енциклопедичні інформації про У. Н. Союз, про Америку і Україну та про українців у цілому світі і про всі ділянки їх життя та творчості, як теж багатий літературний відділ. Календар вже є в підготовці і мав би появитися вже з кінцем жовтня цього року. До співпраці в його редакції запрошено найкращі українські сили, як теж представників українських громад з усіх країн і континентів. Цей великий Календар-довідник мав би бути дальшим поширенням та доповненням відповідних видань У. Н. Союзу, що появилися досі. Він повинен стати настільною книгою кожного українця в Америці і закордоном, необхідною в праці і надозвіллі. В Календарі кожний українець матиме всі найбільш необхідні інформації і цей Календар подуманий справді як дорадник і розрадник кожного. Незважаючи на великі кошта видання, вартісних матеріалів та багатих ілюстрацій, ціну Календаря встановлено тільки на один долар за примірник. Проте, з огляду на великі кошта друку і паперу, Календар появиться тільки в обмеженій кількості і тому хто хоче заповнити собі його одержання, повинен негайно виповнити подане внизу замовлення та вислати його разом з належністю до Адміністрації „Свободи“ на подану внизу адресу. Це повинні зробити не тільки члени У. Н. Союзу, але й весь широкий загаль американсько-українського громадянства, бо Календар У. Н. Союзу на 1949 рік це буде справді настільна книга для кожного українця. Тільки негайне замовлення може забезпечити вам її одержання. Тому поспішайте з висилкою замовлення.

(Прохаємо витяти, чітко виповнити і негайно разом з належністю переслати на адресу „Свободи“).

ЗАМОВЛЕННЯ НА КАЛЕНДАР У. Н. СОЮЗУ НА 1949 РІК До Адміністрації „Свободи“ Р. О. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Я, _____, (ім'я і прізвище)
оцим Календар У. Н. Союзу на 1949 рік в кількості _____
примірників і на ту ціль пересилаю чек (моні ордер) на
суму \$ _____ як належність по \$1.00 за примірник.

Підпис (писати по-англійськи).

Адреса: _____

НАД ОЗЕРОМ

Оповідання з американського життя
написан С. КОТИК
Сторін 109. — Ціна 75 ц.
Замовлення wraz з належністю слати до:

„СВОБОДА“
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.
3 Канади треба платити тільки американською валютою.

ЗВІТ

ЗІ ЖЕРТВ, НАДІСЛАНІХ ДО ЗЛ. У. А. Д. КОМІТЕТУ.
(ЗА МІСЯЦЬ СЕРПЕНЬ 1948).

Філадельфія, Па.: Василь Карач \$5.
Ст. Клер, Па.: Українська Церква Св. Ніколая \$16.
Карнегі, Па.: Тов. „Січ“, від 136 УНА, вкладка \$10; Сетричтво Св. Анни, від 134, вкладка \$15.
Женете, Па.: А. Сенчишин \$5.
Лехбург, Па.: Т. Ковалюк \$10.
Віліямпорт, Па.: І. Міллер \$10.
Бервик, Па.: Кіннік Франк \$5.
Честер, Па.: Катерина Кручай \$5.
Вест Істен, Па.: Іван Терлескі \$5.
Мекіпорт, Па.: Василь Гнат \$5.
Скрентон, Па.: Е. Шігінська \$4.
Еріе, Па.: Михайло Труш \$5.
Пітсбург, Па.: Демко Сеник \$5.
Короуполіс, Па.: Василь Танчак \$5.
Кліммер, Па.: В. Греб \$5.
Нью Йорк, Н. Я.: Збірка з похорону Данила Павлика дня 22 травня ч. р. \$20; Н. Горбовий \$10; Софія Т. Ясейко \$10; Петро Савулак \$5; Теодор Гнат \$5; Емерікен Оверсіс Ейд \$28,650.21.
Бронкс, Н. Я.: Укр. Жіноча Ліга, від 8, \$10.
Бруклін, Н. Я.: Український Національний Дім \$110; Антін Стікарський \$5; Павло Крат \$5.
Ричмонд Гл., Н. Я.: Збірка зі срібного весілля Стефана і Стефанії Шіпка \$37; Стефан Мисків, замість квітів на могилу своєї жінки Анни в Озон Парк, Н. Я. \$15.
Піксвілле, Н. Я.: Віліям Смуток \$5.
Іст Медов, Гемпстед, Н. Я.: Юліан Ільницький \$10.
Вестбурі, Л. Ай., Н. Я.: Т. Яріш \$5.
Сиракуз, Н. Я.: Павло Бугай \$5.
Літл Фалс, Н. Я.: Василь Суховий \$5, Дан Поцентилюк \$5.
Ютика, Н. Я.: пані Сінат \$5.
Корона, Л. Ай., Н. Я.: М. Боднар \$5.

Джерзі Сіті, Н. Дж.: Стефан Габріель \$5.
Ньюарк, Н. Дж.: С. Головатий \$5, К. Тицька \$5.
Пасейк, Н. Дж.: Марія Комар \$10.
Картрет, Н. Дж.: С. Налаішин \$5.
Кемден, Н. Дж.: Йосиф Мазепа \$10, Д. Матишин \$10.
Перт Амбой, Н. Дж.: Марія Кодак \$10.
Мейвуд, Н. Дж.: Г. Павлик \$5.
Ірвінгтон, Н. Дж.: Антін Саміля \$5.
Дерби, Конн.: Українська Запорозька Січ \$10.
Норт Френклін, Конн.: Марія Коновальчук \$5.
Вотерберн, Конн.: Збірка з 40-літнього ювілею панства Горбачук. Зложили: п-ство Горбачук \$10, по \$5: П. Салабай, М. Савяк, П. Гурняк, А. Маланчук; Ю. Береза \$2; по \$1: А. Панек, М. Мазур, М. Шупінка.
Аносія, Конн.: П. Тут \$5.
Дітройт, Міш.: Гр. Кокот \$10, Ф. Біл \$10, Ст. Левкут \$5.
Шікаго, Іл.: Николай Гайдук \$5, Николай Боруцькі \$5.
Ломбард, Іл.: Бен М. Мота \$20.
Авора, Іл.: Андрій Нога \$5.
Клівленд, Огайо: Катерина Люка \$10, пані Францес Фоса \$5, Анна Санік \$5, Іван Колодка \$5.
Понгставн, Огайо: Марія Скібо \$5, Андрей К. Бурей \$10, Марія Кремені \$5.
Кемпбел, Огайо: М. Бури \$5.
Савт Бостон, Масс.: Д. Селенські \$5.
Верміліон Бей, Онт., Канада: Р. М. Качала \$5.
Вунсокет, Р. Ай.: Український Допомоговий Комітет \$173; Ірена Стойко \$5.
Вест Бервік, Р. Ай.: Марія Надорожна \$5; по \$3: пані С. Ясик, П. Порада, Т. Коколишин, Г. Флер, Ст. Кордьяк, Т. Подолія; по \$2: Ірена Петриків, Г. Брезінський, Софія Шайка, А. Серафін, Текля Примак, Т. Коляс, Т. Сипит, С. Жигайло, Марія Серафимович, М. Ногівська, А. Гевко, Г. Чаров, Марія Омелян, А. Гурський, І. Малине, М. Кровіч, М. Каспер, І. Костів, Катерина Бордяк, Ст. Жигайло, Дм. Прус, Гр. Кушак, Петро Бен, В. Батей, Іван Деміанік, Антій Буско, Марія Бучак, С. Брехінський, Юлія Савіцка, П. Стадник, К. Лукашук, І. Добровольський, І. Ючак, Г. Кавка, Софія Паславська, Катерина Приплес, М. Димкевич, В. Фитулюйчик, А. Барон, М. Добрянський, І. Кордунський, Г. Мисик, В. Бурак, І. Брелюс; по \$1: Еліяш Дикан, С. Гриник, Николай Тиро, Академія Св. Володимира, Г. Гаргай, М. Шиян, Катерина Бурдяк, Т. Захарчук, Александер Гиса, Василь Бабій, Т. Мічківський, Проць Боднар, о. В. Олях, пані Фітца, Ч. Сильчак, М. Савчак, Н. Бабій, М. Бостак, Ірена Тарановська, М. Котуля, Іван Крочак, Марія Федорка, Параска Дурановська, Ф. Сірко, Н. Парколяп, Т. Скерчак, Марія Сосновська, К. Микитка, Ф. Блех, В. Сокаль, М. Гайдак, М. Зуб, Д. Бентковський.

СТАВ ПРЕЗИДЕНТОМ УНІВЕРСИТЕТУ, ЗАМІСТЬ — ПРЕЗИДЕНТОМ АМЕРИКИ. Посеред спортсменів-футболістів бачимо Геролда Стасена (в калелюсі), що був свого часу дуже спосібним і ліберальним губернатором Мінесоти, а пізніше одним з головних аспірантів на кандидата Республіканської партії на президента держави. Наразі політична кар'єра Стасена закінчилась тим, що його обрано президентом Пенсильванського університету.

Один голос може бути рішальним

Один голос може рішити наступного президента Злучених Держав, направити країну на шлях війни чи миру, поширити комунізм чи скріпити свободу, а теж мати великий вплив на високі ціни, мешкання та працю. Таке каже сенатор Теодор Ф. Грін, голова відділу національності при Демократичнім Краєвім Комітеті, закликаючи американців чужинського роду використати своє право американського громадянина і зареєструватися тепер, щоб голосувати в листопаді.

Кий, П. Седло, І. Кухарський, І. Скрамко, М. Кравець, І. Шеремета, М. Галановський, В. Матковський, С. Казьмірський, П. Ковальчук, Петро Стасів, П. Вавро, Тоні Яріш, Марія Пастернак, Г. Себук, В. Мушинський, Ст. Турчик, І. Костів, К. Завко, І. Томяк, Анна Бадіні, І. Готал, Ф. Борух, Анна Дробот, Ф. Яновський, Михайло Грицик, Василь Лібович, І. Бойчук, Іван Ганчор, М. Марків, І. Біліський, Анна Глушук, Лука Доманчук, І. Тим, Юлія Маніовська, М. Галаят, В. Голыйда, Г. Скочиляс, В. Матковський, І. Костецький, М. Лешнівський, Гнат Солян, В. Смуток, І. Плеснарський, Ст. Пік, І. Древняк, В. Ф. Найдан, К. Гнильяк, Анастасія Єванко, о. Н. Федорович, о. А. Стангрі.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукують родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі“ безплатно, хай вишле таке оголошення впрод до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням прише гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колонці коштує \$1.00.

Адм. „Свободи“.

Згадуючи деякі, мало відомі факти з історії вільних американських виборів, аби доказати своє твердження про важливість кожного окремого голосу, сенатор Грін нагадує виборцям, що яких 36 стейтів ще переводять реєстрацію, але речиньє реєстрації вже кінчиться.

„При системі, де рішає більшість, кожний окремий голос має велике значення“, каже Т. Грін. Наразі кілька голосів рішало важні вибори.

Сенатор Грін згадує історичної ваги вибори 1938 року, коли ще п'ять голосів з кожної округи в стейті Колорадо були б дали партії Вудрова Вільсона контролю в сенаті і не допустили б Генрі Кабо Лоджа зайняти становище голови Комітету Закордонних Відносин, яке йому дало змогу розвивати Лігу Націй.

Деякі стейти видають реєстраційні посвідки і чимало громадян носить їх при собі як цінний доказ громадянства. Ті стейти, де живе багато американців чужинського роду, продовжили термін реєстрації до перших днів жовтня.

Реєстрація вимагається перед виборами тому, нагадує сенатор Грін, що право голосу є одним з найбільш цінних прав американського громадянства. Тому той, хто не є американським громадянином, або хто не відповідає вимогам щодо часу замешкання в своїх виборчих округах, не має права голосувати. Це право мають американські громадяни.

Тому не страчайте права голосування, а втрачати його, як не зареєструєтесь. За інформаціями де відбувається реєстрація, як і за іншими відомостями в справі виборів телефонуйте до міського уряду.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКІЙ СПОСІБ...
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНИДИ ЧЕРЕЗ
„ЛЕЙРОЛ СЕРВІС“

ПОВІДОМЛЕННЯ

ВІД РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ“

В нормалізації поштових зв'язків між Америкою та європейським континентом, Редакція і Адміністрація „Свободи“ одержують від українців з європейських країн щораз більше листів в інформаційних справах, які часто не мають нічого спільного з редакцією, ані з адміністрацією часопису. Не маючи прямої фінансової можливості відповісти на ці всі листи окремо, Редакція і Адміністрація „Свободи“ поділяють до відома:

1. Всі листи, переслані на адресу „Свободи“ в справах, які не належать до її компетенції, чи засади її діяння, відсилаються до тих установ і комітетів, які авторизовані в листі справами зазначаються. Тут наслідують насамперед справу розуміння рідних, допомоги, інтервенції і т. п. Ці листи пересилаються звичайно Допомоговому Комітету у Філадельфії, не діючи на них відповідей. Тому що таке посередництво забирало багато часу і вимагало окремої праці, в інтересі всіх авторів таких листів є вислати їх найкраще відразу пересилати на адресу: United Ukrainian American Relief Committee, P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa. (U. S. A.). В політичних справах листати до: Ukrainian Congress Committee of America, P. O. Box 721, Church St. Annex, New York 8, N. Y.

2. Редакція не звертає, ані не веде переліку на тему пересланих, але незамовлених і невикористаних газетних матеріалів, статей, кореспонденцій і т. п. Не звертається теж використаних рукописів.

3. Усіх тих, які оголошують на постійних співробітників, чи кореспондентів, Редакція зберігає в своєму реєстрі, але не веде в них переліку, якщо не думає з пороблених пропозицій користатися.

4. Прохачтеся не вислати документів, ані вартісних паперів: по призначенні: Листи в допомогових справах та в справі розуміння Редакція і Адміністрація не перебірають за них відповідальності.

5. Адміністрація не перебірає зобов'язань за переслані, але незамовлені книжки, журнали і т. п. Часто трапляється, що європейські видавництва свої надсилають книжки, виставляючи рівночасно рахунок. За незамовлені книжки Адміністрація не платить готівкою, як теж не звертає їх, з огляду на кошта пересилки. Надіслані вже в той спосіб книжки проголошено в газеті до продажу і рахунок за них буде вивільнений тільки якщо і вміру того, як книжки будуть продані. При цьому треба додати, що зазначена на європейських видавцях ціна не стоїть в жодній пропорції до місцевого книжкового ринку.

6. Переслані оказійні числа, чи для обміну — полагоджуються звичайним порядком.

7. Адміністрація не веде переліку і не відповідає на листи в справах, які до неї не належать.

8. Спраги Редакції і Адміністрації „Свободи“ прохачтеся вважати за дні окремі справи, і полагоджувати їх окремими листами, або бодай окремими картками в одному листі. Це відноситься теж і до місцевої пересилки.

Редакція і Адміністрація „Свободи“ полагодили досі сотні і тисячі листів з Європи теж в справах, які до них не належать, не маючи на це ані гроші, ані часу, якщо це було необхідно. Проте, це не можливо продовжувати на довшу мету, тим більше при відносно надійних вже поштових зв'язках між американськими і європейськими континентами та при чіткому визначенні завдань і засади діяння редакції та полюдних громадських допомогових і політичних комітетів. Вислака листа на правильну адресу до одного, чи другого Комітету, дає теж більшу заповуку на його полагоження.

Усім авторам листів з Європи пригадується, щоби чітко і вразно писали свої адреси, найкраще друкованими літерами.

Редакція і Адміністрація „Свободи“.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7697.
Острій догочасні медичні чоловічі і жіночі. Шкірні, X-Ray. Роздута жила лікуємо без операції. Переводимо а-налізу крові для тупружних дозвола. Офісний годині: В будні 10—7 P. M.

IVAN FRANKO'S "MOSES"

Trans. by Waldimir Semanyuk
With a biographical sketch of
Ivan Franko
by Stephen Blumayko
Price 50 cents

IVAN KOVALCHUK

FUNERAL HOME

COMPLETELY AIR-CONDITIONED

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ

В СТЕВІ

NEW JERSEY

ЦІНИ ПРИСТАТНІ ДЛЯ ВСІХ

ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

У випадку смутку в родині

кланте як в день, так і в ночі:

JOHN KOWALCHUK

129 GRAND STREET,

cor. Warren Street

JERSEY CITY, 2, N. J.

Tel. BRegton 4-5131

Comfortably air conditioned

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

601 SPRINGFIELD AVENUE

NEWARK, N. J.

and IRVINGTON, N. J.

Even 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE

ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГО

Завжди ЩАДІТЬ дешо

з вашого забезпечення.

Ми укладемо про-

красний ЦІЛІЙ

ПОХОРОН за

У випадку смутку в родині кланте:

KAIN MORTUARIES, INC.

Найбільший український

погребовий заклад

в Америці

S. KANAI KAIN, Pres.

493 STATE STREET

PERTH AMBOY, N. J.

Phone PE 4-4646

— or —

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

66 ELIZABETH AVENUE,

NEWARK, N. J.

Phone BRegton 3-6762

225 WEST JERSEY STREET

ELIZABETH, N. J.

Phone EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

сервісу погребовий за

ціні так низькій як

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО КРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами

В БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЬЮ

Йорк і околицях

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel:

707 PROSPECT AVENUE

(Cor. E. 155 St.)

Бронкс, N. Y.

Tel.: MEIdrose 5-6877

AS TARZAN, UNAWARE OF GIDSELS PRESENCE, LOWERED NEDEDA SHE SUDDENLY SPIED HER TORMENTOR AND SCREAMED.

QUICKLY THE APE-MAN TIED THE ROPE, LEAVING HER SUSPENDED WHERE SHE WAS...

...AND LEAPED DOWN TO INVESTIGATE.

GLEEFULLY THE PIRATE DREW HIS CUTLASS AND LUNGED FROM THE SHADOWS.

ТАРЗАН, ч. 1940. Пірат наступає.

Коли Тарзан, не знаючи про Гідзела, спустив Неду, вона несподівано доглянула свого мучителя й закричала.

Малпочоловік швидко прив'язав вузлик ітак Неду повисла там, де була...

...а він скочив наді, щоб прослідити терен.

З радістю витягнув пірат свій меч і вискочив з тіні.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

П. К., Нью Йорк. — Десятками разів ми вивчали, яке є наше відношення не тільки до статей, які є передруком, але теж і до статей наших кореспондентів. Ці, що читають „Свободу“, знають, яке є становище газети в різних важних справах. Відоме їм теж і відношення газети до нової української імміграції, яке зясуване обширно в десятках статей на цю тему.

До того треба пам'ятати, що в Америці можна помятихся. Бувши американський амбасадор Кенеді виказував недавно в Нью Йорк Таймс, скільки є дуже неfortunних виразів в спогадах Чорчила та скільки неоправданих обвинувачень у справах світової ваги, але це не вважається закидом, зверненням в бік часопису, що друкував ці спогади. У нас в таких випадках підсувається якусь злу волю газеті людськи, що не виросли на демократичній свободі. Замість, як от Кенеді, написати до газети в культурний спосіб, в чому помиля, вони лаються. Чи не ліпше в такому випадку, замість робити з чогось непотрібну „історію“, получену з істеричними нападами, спокійно й річево відповісти? Ми в „Свободі“, звичайно, реагуємо на різні того роду помилки, тільки звичайно не тоді, коли ми розгарячені свистістю цього, що сталося. Збираємо ці речі й висказуємо про них свою думку, не згадуючи часто ні осіб, ні газет, та при таких нагодах, які нам видаються найбільш підходящими, бо тоді є надія, що аргументи заважать.

М. Л., Ньюарк, Н. Дж. — Питаєте, що сталося з дописами з Пасейку та Елизабет в справі Маніфестації. Відповідь: Досі не напіли.